

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Antwoorden op de vier consultatievragen toekomstscenario – 3 juni 2021

1. Wat zijn volgens u de positieve aspecten van het toekomstscenario en waarom?

Lokale teams die zijn aangesloten bij de Associatie Wijkteams zijn positief over het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de stevige rol van de lokale teams daarin. Wij zien dit als een noodzakelijke volgende stap in de transformatie binnen het sociale domein. De belangrijkste positieve aspecten zijn wat ons betreft de integratie van rollen en taken, de gezinsgerichte aanpak en de gebiedsgerichte organisatie:

- *De integratie van rollen en taken* die worden uitgevoerd door Veilig Thuis (VT), Gecertificeerde Instellingen (GI) en Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) is een essentiële stap die zal leiden tot meer transparantie, betere en snellere ondersteuning voor kinderen en gezinnen in de knel. Tussentijdse wachttijden en dubbelingen in (onderzoeks-)activiteiten verdwijnen. Gezinsleden hoeven niet telkens opnieuw hun pijnlijke verhaal te vertellen, minder betrokkenen is voor hen minder belastend en veel beter navolgbaar.
- *De gezinsgerichte aanpak* is wat ons betreft cruciaal: het verminderen en hanteerbaar maken van stressfactoren bij de volwassenen is noodzakelijk voor het realiseren van duurzame verbeteringen binnen gezinnen. Essentieel dat in het toekomstscenario de samenwerking met de volwassenen een expliciete plek heeft gekregen. Positief vinden we ook dat wanneer gedwongen maatregelen echt nodig blijken ook gekozen kan worden voor bestuurs-, straf- of civielrechtelijke maatregelen die de volwassenen betreffen. Gezinsgerichte rechtspraak is een groot pluspunt voor gezinnen en vergroot de kans op resultaat.
- *De gebiedsgerichte organisatie:* onderzoek wijst telkens uit dat de menselijke kant van samenwerking doorslaggevend is voor succes, niet de formele samenwerkingsafspraken. Wanneer professionals van lokale teams regelmatig samenwerken met vaste collega's uit een veiligheidsteams groeit de kans dat sterke duo's ontstaan. Professionals die samen goed vorm weten te geven aan het samenspel dat past bij dit specifieke gezin, in deze specifieke situatie.

2. In hoeverre denkt u dat het toekomstscenario de condities schept om kinderen, gezinnen en huishoudens effectief hulp te bieden en te beschermen en waarom vindt u dat?

We onderschrijven de aanpak die zich richt op samenhangende hulp, steun en waar nodig juridische maatregelen, voor het héle gezin. We pleiten voor een nadrukkelijke oriëntatie op de ouders, in plaats van (enkel) op het kind: als ouders voldoende weerbaarheid, draagkracht en steunend netwerk hebben, kan het kind veilig genoeg opgroeien. Aandacht voor veiligheid van het kind betekent dus aandacht voor het dagelijks leven van hele gezin en hun directe omgeving. Daarnaast zien wij het oplossen of verminderen van problemen op het gebied van bestaanszekerheid en psychische ontregeling bij ouders als belangrijke voorwaarden voor het duurzaam veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien van kinderen. Veel intergenerationeel leed wordt veroorzaakt door een combinatie van gebrekkige bestaanszekerheid, psychische ontregeling of een licht verstandelijke beperking bij ouders, in combinatie met een geschiedenis van trauma en geweld.

Essentieel daarbij is dat gedurende het leer en ontwikkelproces, nu en de komende jaren, de focus op de gezinnen en de inhoudelijke ambities moet blijven liggen. Structuuraanpassingen zijn daar telkens volgend op, stap voor stap. Alleen dan kunnen organisatievorm, besturing, wetgeving, ICT etc. daadwerkelijk steunend zijn aan kinderen, gezinnen, professionals en de verdere doorontwikkeling. Wij pleiten er dan ook voor om het leer en ontwikkelproces vanaf nu sterk te stimuleren en te faciliteren. En niet te laten belemmeren of vertragen door eerst discussie te voeren over wat de best passende structuuro oplossingen zijn.

3. Welke aandachtspunten en/of suggesties wilt u verder nog meegeven voor het toekomstscenario en de implementatie ervan?

Belangrijke aandachtspunten zijn wat ons betreft:

- a. Formuleer gezamenlijk een aansprekende inhoudelijke ambitie
- b. Versterk gedeelde verantwoordelijkheid in het hele sociale domein
- c. Stimuleer flexibel samenspel tussen veiligheidsteams en lokale teams
- d. Faciliteer de doorontwikkeling van lokale teams
- e. Focus op samen leren en ontwikkelen, op alle niveaus
- f. Zorg voor passende sturing op het transformatieproces
- g. Passend juridische kader en toezicht: ook voor lokale teams

Hieronder een toelichting op deze zeven punten:

a. Formuleer gezamenlijk een aansprekende inhoudelijke ambitie

We missen in het Toekomstscenario de inhoudelijke doelen, waar doen we dit met z'n allen voor? We pleiten daarom voor het formuleren van een gezamenlijke inhoudelijke ambitie die inspireert en verbindt, een gezamenlijke drijfveer en toetssteen vormt om resultaat te boeken, juist op die momenten dat het spannend wordt of moeizaam gaat. Een ambitie die gaat over het samen steeds beter worden in het voorkomen van (herhaling van) kindermishandeling en huiselijk geweld en het eerder stoppen van acute onveiligheid. Over samen duurzame veiligheid creëren met gezinnen en hun omgeving, met aandacht voor herstel van de opgelopen schade. Over het stoppen met uithuisplaatsen van kinderen en het doorbreken van intergenerationele patronen.

b. Versterk gedeelde verantwoordelijkheid in hele sociale domein

Veiligheid en onveiligheid maken onderdeel uit van het dagelijks leven van iedereen. De beweging in de Kind- en Gezinsbescherming moet daarom onderdeel zijn van de bredere transformatie binnen het sociale domein met een focus op versterking van het gewone leven en inclusie. Het is daarbij essentieel dat de aandacht voor kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel misbruik niet alleen iets wordt van de nieuw te vormen veiligheidsteams en lokale teams:

- Iedereen heeft hier een verantwoordelijkheid: als professional (in onderwijs, welzijn, jeugdhulp, gezondheidszorg bijvoorbeeld) en als burger (familieid, vriend, buren, vrijwilliger). Het is belangrijk dat gedurende de doorontwikkeling die boodschap breed gebracht wordt, en blijft worden.
- Daarnaast zou de doorontwikkeling gepaard moeten gaan met een maatschappelijk debat over kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel misbruik: over de rol van naasten en omstanders, hoe belangrijk zij zijn en hoe zij verschil kunnen maken door in verbinding te blijven. Met daarbij de boodschap dat het belangrijk is om professionele hulp in te schakelen, maar dat het altijd een samenspel blijft en dat het niet zo is dat met professionele hulp alles voorkomen of gefixt kan worden. Duurzame veiligheid zonder de inzet van belangrijke mensen in het dagelijks leven van gezinnen is niet mogelijk.
- In het kader van die gedeelde verantwoordelijkheid willen we er ook op wijzen dat in Nederland gemiddeld 50% van de verwijzingen naar jeugdhulpspecialisten via lokale teams loopt. Bij die overige 50% speelt het lokale team geen rol. Het is belangrijk dat huisartsen (en andere verwijzers) en jeugdhulpspecialisten hun rol (blijven) spelen bij het signaleren, bespreekbaar maken en handelen bij vermoedens en in situaties, van huiselijk geweld, kindermishandeling of seksueel misbruik. 'Erbij blijven en niet overdragen' is ook voor hen een belangrijk adagium.
- We onderschrijven de geschetste stevige positie van lokale teams, het streven naar een vast gezicht en helderheid over wie er (hulp bij) regie biedt. Om te voorkomen dat er juist een extra gezicht wordt toegevoegd, en er sprake is van uitvoering van verkapt drang door lokale teams, vinden wij het onverstandig om te stellen dat het lokale team altijd betrokken moet zijn en altijd regie voert. Wij pleiten hier uitdrukkelijk voor flexibiliteit en maatwerk: telkens op maat bekijken wat voor dit gezin in deze situatie de beste rolverdeling is tussen betrokken professionals binnen sociale domein, inclusief jeugdhulp, veiligheidsteam, lokale team en andere betrokkenen. Wie biedt voor dit gezin (ondersteuning) bij de regie, wie stapt even naar de achtergrond? Of wie gaan er juist als duo op pad?

- Samenhangend daarmee pleiten we ervoor dat het veiligheidsteam niet alleen via of door lokale teams kan worden bijgeschakeld maar door alle professionals binnen de jeugdhulp en het bredere sociale domein. Voorkomen moet worden dat het lokale team een extra schakel en extra gezicht wordt wanneer veiligheidsexpertise nodig is terwijl ze zelf niet betrokken is bij een gezin.

c. Stimuleer flexibel samenspel tussen veiligheidsteams en lokale teams

Wij zien grote meerwaarde in het integreren van taken en rollen binnen de nieuw in te richten veiligheidsteams. We vinden het belangrijk dat zij zich samen met lokale teams gaan (door)ontwikkelen zodat beide teams vanuit een zelfde visie en taal in gezamenlijkheid tot een samenhangend instrumentarium en handelingsrepertoire voor hulp en steun komen. Essentieel daarbij is dat:

- Dit een gelijkwaardige ontwikkeling is, veiligheidsteam en lokaal team gelijkwaardig samenwerken en ieder zijn eigen expertise inbrengt. Leer daarbij van goede voorbeelden, bijvoorbeeld in Groningen, Tilburg, Holland Rijnland, Delft en Utrecht.
- Helderheid tussen lokale teams en veiligheidsteams over wat zij van elkaar kunnen verwachten aan expertise en handelingsrepertoire. Op basis daarvan kan dan telkens op maat, samen met het gezin, worden afgesproken wie welke rol op zich neemt.
- Transparante communicatie over deze rolverdeling is cruciaal om te voorkomen dat verkapte vormen van drang ontstaan waarbij de rechtsbescherming van ouders en kinderen onvoldoende wordt geborgd. Daarbij gaat het enerzijds om borgen van het recht op bescherming van kinderen en gezinnen, anderzijds het recht om als ouder eigen keuzes te maken in de opvoeding.
- Duurzaam vergroten van veiligheid betekent ook duurzaam versterken van het netwerk. Het is belangrijk dat niet alleen het lokale team maar ook het veiligheidsteam de opdracht en de ruimte krijgt om zich te richten op het dagelijks leven van de gezinnen en de mensen die daar belangrijk zijn. Contact met, ondersteunen van, en een serieuze plek geven aan burens, huisarts, leraar, sportclub, familieleden etc. hoort daarbij.
- Onderdeel van de opdracht van veiligheidsteams, lokale teams en de expertiseteams zou moeten zijn het samen signaleren, agenderen en meedenken over oplossingen voor structurele en systemische knelpunten die gezinnen en professionals ervaren bij het realiseren van verbeteringen.

d. Faciliteer de doorontwikkeling van lokale teams

Het toekomstscenario sluit goed aan bij onze visie op [wijkgericht samenwerken bij huiselijk geweld en kindermishandeling](#). Het vraagt wel een flinke verandering van de meeste lokale teams in Nederland:

- Op dit moment heeft nog maar een heel beperkt deel van de lokale teams de opdracht om de taken uit te voeren zoals in het toekomstscenario staan beschreven. Het is belangrijk dat gemeenten de opdracht van hun lokale teams op korte termijn uitbreiden en passend maken. Met de bijbehorende middelen om voldoende en goed toegeruste professionals in te kunnen zetten en de doorontwikkeling mogelijk te maken. Naast de inhoudelijke ontwikkeling die nodig is zal ook een uitbreiding van de capaciteit in veel gemeenten noodzakelijk zijn: de opdracht aan lokale teams om hele gezinnen en hun netwerk te begeleiden en erbij te blijven, soms jarenlang, heeft grote gevolgen voor de caseload.
- Het (langdurig) begeleiden en bijstaan van hele gezinnen, inclusief het intensief optrekken met het netwerk rond het gezin, vraagt niet alleen meer tijd van professionals maar ook andere vormen van dossiervorming en registratie, andere werkprocessen en bijpassende sturing en verantwoording.
- Het waarborgen van de laagdrempeligheid en de brede opdracht van lokale teams vraagt expliciet aandacht van lokale teams en gemeenten, maar ook in de uitwerking van het toekomstscenario. Voorkomen moet worden dat ouders geen contact meer op durven nemen met het lokale team, of niet willen dat huisarts of school dat doet, uit angst voor kinderbeschermingsmaatregelen of uithuisplaatsing. Een aantal lokale teams in het land heeft hier al langer ervaring mee, het is essentieel dat hun lessen worden benut.

Werken volgens het Toekomstscenario vraagt ook veel van het vakmanschap van professionals. Naast de kennis en kunde die nu ook al nodig is om volgens de meldcode te kunnen werken gaat het om:

- Intensieve gezinsbegeleiding en methodisch handelen waar het methodisch handelen van het veiligheidsteam op aan kan sluiten en toe kan voegen.

- Positioneren ten opzichte van gezin en hun informele en formele netwerk op het moment dat het veiligheidsteam betrokken wordt en het lokale team erbij blijft. Zorgvuldige afweging omtrent rechtswaarborgen en de transparantie daarover.
- Versterken van competenties in het werken met ouders die moeite hebben om naar hun eigen rol te kijken en hulp te accepteren. Erbij blijven, jezelf effectief inzetten als instrument om vertrouwen te winnen, om kunnen gaan met gevoelens van onmacht en niet-weten, vertragen of juist versnellen. Dit vraagt om stevige ondersteuning vanuit de betreffende organisaties.
- Kennis en vaardigheden zoals verwoord in het Actieplan Feitenonderzoek. Zodat het veiligheidsteam kan doorbouwen op beschikbare informatie uit de dossiers van de lokale teams.

E. Focus op samen leren en ontwikkelen, op alle niveaus

Het toekomstscenario schetst dat er regionale expertise-platforms komen die kennisdeling en het leren en verbeteren stimuleren en faciliteren. Enkele aandachtspunten:

- Wij denken graag mee bij de opzet van deze expertiseplatforms: omdat we het belangrijk vinden dat veiligheidsexpertise ook rechtstreeks toegankelijk kan zijn voor lokale teams en dat vanuit deze platforms het samen leren van veiligheidsteams en lokale teams wordt versterkt. Met als belangrijke rode draad het leren sturen op opgaves in een netwerkverband: op het niveau van professionals, managers en bestuur.
- Daarnaast pleiten we ervoor dat ook sociale expertise in relatie tot huiselijk geweld er een plek krijgt: werken met sociale netwerken, kennis en onderzoek naar de invloed van sociale en institutionele context op huiselijk geweld, beïnvloeding daarvan op individueel en collectief niveau. Maar ook kennis en kunde rondom het werken in professionele netwerken, dossieropbouw in netwerken, sturing en verantwoording in netwerken en de rol van de samenleving, media en politiek in ons handelen.
- We missen in het toekomstscenario de ambitie om te stoppen met uithuisplaatsing van kinderen. Graag zouden we zien dat dit onderdeel wordt van het gezamenlijke leer en ontwikkelproces: hoe voorkomen we uithuisplaatsingen? Hoe scheppen we ruimte om samen met gezin en hun omgeving passende alternatieven te bedenken en te realiseren? Welke randvoorwaarden zijn daar bij nodig?
- Een ander onderdeel van leren en verbeteren is de samenwerking met hogescholen, door hen vanaf het begin van de ontwikkelingen intensief te betrekken kunnen zij tijdig hun onderwijsprogramma's bijstellen. Stages en onderzoek van studenten kunnen een waardevolle aanvulling zijn in het transformatieproces.
- En last but not least: de doorstroom binnen de organisaties die straks vorm geven aan de veiligheidsteams ligt enorm hoog en de krapte op de arbeidsmarkt is ook voor een sommige lokale teams voelbaar. Welke condities zijn nodig om goed en fijn te blijven werken in deze sectoren, hoe kunnen we daar samen beter vorm aan geven?

f. Zorg voor passende sturing op het transformatieproces

De routekaart met ruimte voor beproeven en ontwikkelen past goed in de transformatie, veel lokale teams en gemeenten hebben inmiddels positieve ervaring opgedaan met deze manier van ontwikkelen.

Het is een complex proces dat veel stuurmanskunst vraagt en een transformatiebeweging op alle niveaus. Lokaal, regionaal en landelijk; in uitvoering, management, bestuur, én politiek: ieder heeft hier zijn eigen en gezamenlijke veranderopgave. Essentieel daarbij is dat we met z'n allen onzekerheid over de exacte uitkomst verdragen en uitdragen. Dat vraagt om een uitgekende strategie en organisatie. Dat in het scenario de uitwerking in de verre toekomst wel wordt aangestipt maar niet concreet is uitgewerkt, sluit daar goed bij aan.

We pleiten nadrukkelijk voor passende procesbegeleiding bij dit complexe transformatieproces en het verankeren van een vrije rol van actoren die vanuit de bedoeling blijven koersen. Want het is te verwachten dat gedurende het transformatieproces flinke tegenkrachten ontstaan, een roep om top down in te grijpen en "dicht te timmeren" bijvoorbeeld, terwijl het leer en ontwikkelproces nog in volle gang is.

Ook zal er spanning ontstaan tussen de noodzaak om goed aan te sluiten op lokale én individuele situaties (wat vraagt om maatwerk, flexibiliteit en variatie) enerzijds en de noodzaak van rechtsgelijkheid en passende schaalgrootte (de roep om uniformiteit en vergelijkbaarheid) anderzijds.

Het lijkt ons daarom goed om een stevig team van deskundigen in te stellen dat als opdracht heeft trends, ontwikkelingen en voorgenomen besluiten telkens kritisch te toetsen aan de basisprincipes en het opgestelde beoordelingskader.

g. Passend juridisch kader en toezicht: ook voor lokale teams

- In het toekomstscenario wordt wel gesproken over de wettelijke verankering van het delen van gegevens richting de veiligheidsteams. Overweeg een wettelijke grondslag waarin ook is uitgewerkt dat het lokale team door het veiligheidsteam wordt geïnformeerd. Nu geldt vaak toestemming als wettelijke grondslag en worden hulpverleners in de lokale teams regelmatig niet geïnformeerd als daar geen toestemming voor is van de cliënt. Het plan schiet zijn doel voorbij als dit wettelijk niet goed geregeld is in de vorm van een wettelijke grondslag. Daarbij hoeft het lokale team niet alles te weten (proportionaliteit en subsidiariteit), maar is het wel nodig dat de belangrijkste informatie wordt gedeeld.
- Regel daarnaast dat er binnen het sociaal domein in de lokale teams een wettelijke grondslag is voor gegevensuitwisseling tussen de diverse domeinen, zodat bij multicomplexe problematiek er een grondslag is om in de samenwerking met elkaar een goed plan te maken. Belangrijk is dat gegevensuitwisseling mogelijk is bij hulpverlening in één gezin vanuit de diverse wetten, anders dan alleen toestemming. Dan krijgen lokale teams slagkracht en is het een meerwaarde om wijkteams te ontwikkelen voor inwoners van 0-100. Dienst- en hulpverlening op grond van de Wmo, Jeugdwet, Wvvgz, WZD, Participatiewet kunnen dan worden afgestemd. Goed om daarbij ook te begrenzen gezien de proportionaliteit en de subsidiariteit rekening houdend met “need to know, not nice to know”.
- Regel een wettelijk kader en goede richtlijnen op het moment dat er één dossier komt in de hele keten waarin zowel het veiligheidsteam als het lokale team werken. Wie heeft toegang tot welk deel van het dossier? Hoe verhoudt zich dit tot de dossierrechten (en de wettelijke rechten uit de AVG)? Welke organisatie is eindverantwoordelijk voor dit dossier als er vragen/klachten zijn? Waarborg de rechtsbescherming van de cliënt hierbij.
- In het stuk wordt genoemd dat er één landelijke Inspectie dient te komen voor de veiligheidsteams. Ook voor de lokale teams is het nodig dat er één Inspectie komt op grond van de Jeugdwet en de Wmo.
- De overgang vanuit de Jeugdwet naar 18+ als leeftijdsgrens: deze doelgroep is nog niet in het toekomstscenario meegenomen. Organiseer een verbinding hierin tussen de Wmo en de Jeugdwet en een wettelijke grondslag voor gegevensdeling zodat deze doelgroep niet tussen wal en schip valt.
- We kijken positief naar het genoemde voorstel om te onderzoeken dat er één rechter komt (zowel strafrecht, jeugdrecht, familierecht én bestuursrecht). Met name vanuit de wijkteams zien we dat in het huidige bestuursrecht, zowel in de bezwaarschriftprocedure als bij de bestuursrechter er weinig tot geen aandacht is voor het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind. Ons inziens dient het belang van het kind in alle procedures meegewogen te worden in de besluitvorming.

4. Wilt u vanuit uw kennis en ervaring nog nader reflecteren op een of meerdere van onderstaande aspecten van het toekomstscenario?.

- *De noodzakelijke condities voor het waarborgen van de rechtsbescherming en rechtsgelijkheid van kinderen, gezinnen en huishoudens*
- *De noodzakelijke condities voor het waarborgen van een gezinsgerichte aanpak (denk aan combinaties van hulp, bestaanszekerheid, volwassen GGZ)*
- *De brede verbinding van het toekomstscenario met de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (0-100)*
- *De toepassing van rechtspraak in de gezinsgerichte aanpak (denk aan combinaties van juridische instrumenten en interventiemogelijkheden gericht op opvoeders)*
- *De taken en expertise van het lokale team*
- *De noodzakelijke condities voor het tijdig betrekken van specialistische expertise door de lokale teams, zoals die van het Regionaal Veiligheidsteam en de volwassen GGZ*
- *De taken en expertise van het Regionaal Veiligheidsteam*
- *Passende schaalgrootte van het Regionaal Veiligheidsteam*
- *De condities voor integrale sturing zorg-veiligheid*
- *Vereenvoudiging van verschillende toezichtmechanismen*

Voor onze opmerkingen mbt de taken en expertise van het lokale team, noodzakelijke condities voor tijdig betrekken, taken en expertise regionaal veiligheidsteam, condities integrale sturing, vereenvoudiging toezicht: zie vraag 3.

Noodzakelijke conditie voor succesvolle gezinsaanpak: stevige inzet vanuit de volwassen ggz

Het is noodzakelijk dat de samenwerking tussen de ggz, lokale teams en veiligheidspartners nu goed tot stand komt en dat daar vanaf de start in wordt geïnvesteerd door alle betrokkenen: ministeries, zorgverzekeraars, gemeenten, ggz-aanbieders, lokale teams en veiligheidsteams zijn hier allen aan zet. Want:

- *Duurzame hulp en samenhang ontbreken:* Hulp vanuit lokale teams, veiligheidsteams en ggz is alleen duurzaam wanneer het zich richt op het ongedeelde leven en het netwerk van een inwoner. Deze samenhang en de onderlinge samenwerking ontbreken nu te vaak. De pijn van dat ontbreken is voelbaar, bij casuïstiek die ernstig uit de hand is gelopen en bij intergenerationeel leed waar lokale teams, jeugdbescherming en ggz mee in aanraking komen.
- *Gevolgen voor kinderen zijn onderbelicht:* Er is veel interferentie tussen (problematiek van) ouder en kind. Gebrek aan bestaanszekerheid, ontredde of ontregeling, opvoedklimaat en onveiligheid binnen gezinnen zijn thema's die samenhangen. De ouderschapsrol van een ggz-patiënt met kinderen moet daarom altijd onderdeel zijn van de behandeling. Waar nodig moet worden samengewerkt met lokale teams, het jeugd domein of jeugdbescherming. Dit gebeurt nu niet of onvoldoende.
- *Kwetsbaarste mensen krijgen geen hulp:* Inwoners die psychiatrische hulp nodig hebben maar zelf niet de stap richting de ggz zetten krijgen niet de hulp die zij nodig hebben. Wanneer zij kinderen hebben kan dit gebrek aan passende hulp verregaande consequenties voor hen hebben. Outreachend samenwerken in de wijk komt nog maar zelden voor.
- *Samenleving weet zich niet goed raad met psychische variatie*
Het versterken van het gewone leven vraagt om een brede acceptatie van psychische variatie. We zien aan de ene kant dat problemen die bij het gewone leven horen steeds vaker reden zijn om professionele ggz hulp in te schakelen, zowel voor jeugd als voor volwassenen. We zien aan de andere kant dat zowel de samenleving als professionals handelingsverlegenheid ervaren wanneer zij te maken krijgen met kinderen en volwassenen die psychisch flink ontregelt zijn en moeilijker te begrijpen gedrag laten zien. Het is noodzakelijk dat overheden, zorgverzekeraars, ggz aanbieders, lokale teams en veiligheidspartners zich samen inspannen om deze beide opgaven voor de samenleving te vergemakkelijken. Door bij te dragen aan het leren omgaan met psychische variatie en moeilijker te begrijpen gedrag. Daar is de expertise van de ggz hard bij nodig.

Het is al jaren bekend dat het bereiken van duurzame oplossingen en het doorbreken van intergenerationeel geweld alleen kans van slagen heeft met voldoende aandacht voor en ondersteuning van de ouders. Het is teleurstellend wat de pogingen om in de samenwerking iets tot stand te brengen tot op heden heeft opgeleverd: het is volstrekt onvoldoende. Daarbij zien we, in antwoord op toenemende kosten en wachtlijsten, binnen de ggz en bij zorgverzekeraars op dit moment een tegengestelde beweging om het (onmogelijke) onderscheid te gaan maken tussen medische en niet-medische ggz. Dit zal de gewenste richting samenwerking in en versterking van de leefwereld ernstig belemmeren.

We hebben psychiatrie in de wijk nodig, die zich daadwerkelijk beweegt in de leefwereld van mensen en een rol in het vergroten van de veiligheid van de kinderen actief op zich neemt. Zorg voor een stevige, niet vrijblijvende inbedding van de zorgverzekeraars, ggz-aanbieders en hun beroepsverenigingen in dit toekomstscenario.